

Ιστορικό

του Στέλιου Παπαντωνίου

ΙΣΤΟΡΙΚΟ ΠΡΩΤΟ

Έλα, Χριστέ, βοήθα μου με τους αγίους μαρτύρους
τραγουδι για τον τόπο μας μεγάλο ν' αρχινήσω
τα κάστια της Κύπρου μας τα βάσανα μεγάλα
στους χρόνους της αναβροχιάς και της αναμπουμπούλας.
Βουτώ την πέννα στην καρδιά μαύρα γράμματα γράφει
χρόνους πολλούς στα κάτεργα με το χαλκά στα πόδια.
Δεν ήταν μια δεν ήταν δυο, παλεύει με τις χούφτες
μπήγει τα νύχια στο ψωμί μην του το καταφάνε
βρακάδες, πάφτωχος λαός,
ανήμπορος γονατιστός σκυφτός στο σκληρό χώμα,
με ιδρώτα και με δάκτυλα στη ζήση του και στην ταφή
στον τόπο με το δάκρυ.
Εγγλέζοι, Φράγκοι, Οθωμανοί, γίγαντες πολεμάρχοι
με τις ασπίδες και σπαθιά μ' αλόγατα, μπομπάρδες
ξερνούν το σίδερο φωτιά να τον εξαφανίσουν.
Οι σταυροφόροι φέραν μας κακό μέγα και πρώτο
αγέρι πήρε τα μυαλά, παν το σταυρό να σώσουν
κι εμάς καρφώνουν στο σταυρό, λυμαίνονται τον τόπο.
Στα χίλια τόσα κι εκατό και ενενήντα ένα
Ριχάρδος ο Λεοντόκαρδος στη Λεμεσόν κατέβη
άρπαξε τον Ισαάκιο, στη φυλακή τον βάνει,
δεματιαστούς μας πουύλησε στους μοναχούς Ναϊτες
κι ύστερα μ' άλυσους χοντρούς στους Φράγκους με χρυσάφι
Λουζινιάνους τ' όνομα, ιππότες αιμοβόρους
ξανθότριχους ευγενικούς, υποκριτές σταβλίτες.
Κάδονται πά' στη ράχη μας για να μας γονατίσουν
τρών' το ψωμί, τη σάρκα μας, και μισταρκούς μας έχουν
χτίζουν κονάκια, εκκλησιές και πέτρινα παλάτια
γδέρνουν παπάδες, μοναχούς σέρνοντας στα ποτάμια
την πίστη τους ν' αλλάξουσιν, ορθόδοξοι να πάψουν.
Κι ο ποιητής στην Κύπρο μας σαν ήρθε αγαπημένη
έβγαλε λόγο θλιβερό, λόγο ευλογημένο
στου άγιου Νεόφυτου το μήμα προσκυνώντας.
Πολύς καπνός κι αφόρητος 'πού το βορρά μας ήρθε
γράφει ο άγιος του Θεού, που όλα αυτά τα ζήσε.
Μα οι Φράγκοι φέρνουν Βένετους, Κορνάρο Αικατερίνη
κρατούν κλειδιά της θάλασσας, εμπόροι καπετάνιοι
πώς να γεμίσουν το πουγκί, στο νου τους το μαχαίρι
πουλούν ανδρώπους για σκυλιά του κυνηγιού της ράτσας
πατούν παπάδες στο λαιμό, τα αίματά τους πίνουν
Βένετοι δυσωδέστεροι του Φράγκου του ιππότη.

Μα σκαλοπάτια το κακό πολλά κατρακυλάει
κι άλλο χειρότερο όρνεο σπαράζει τη φυλή μας,
σφίγγει, δαγκώνει Οθωμανός την Κωνσταντίνου πόλιν.

ΙΣΤΟΡΙΚΟ ΔΕΥΤΕΡΟ

Και δρήνος έπεσε βαρύς στην Πόλη βασιλίδα
Στα χίλια τετρακόσια πενήκοντα και τρία.
Απρίλην ως τον Μάιον, Μωχάμετ πολιορκεί
με την τρανήν μπομπάρδαν του, με το στρατό μυρμήγκια.
Πασάδες πείνα και κακό να φαν κορμιά τ' ανθρώπων
να κλέψουν πολυτίμητα, να βρίσουν, ν' ατιμάσουν
και μέσα θείος άγγελος σεμνός με τη ρομφαία,
ο μέγας Κωνσταντίνος
Παλαιολόγος ο φτωχός, άγιος αδικημένος
Δικέφαλος ορίζοντας, κορμί στητό, με την καρδιά καμένη
φως αυγής, άστρο της γης και τ' ουρανού στολίδι.
Ολονυχτίς κι ολημερίς στη μάχη και στα κάστρα
ώσπου την Πόλην πήραν την κι η Παναγία κλαίει.
Πήραν την Πόλην πήραν την, δικέφαλος εσφάγη
Ρωμιοί στις τέσσερις μερκές του κόσμου γονατίζουν
στα χίλια τετρακόσια πενήκοντα και τρία
Τρίτην ημέραν δλιβερήν, μαύρην φουρτουνιασμένην
στο μεγαλομονάστηρο, μεγάλη εκκλησίαν
της του Θεού Σοφίας.
Και ο λαός θρηνεί πικρά κι από καρδιάς δακρύζει
Κι απλώνουν οι Οθωμανοί στην χριστιανοσύνην
δαγκάνες σάρκες αίματα χυμένα στις πεζούλες.
Νησιά και ξέρες, εκκλησιές, αρχόντισσες κυράδες
νοικοκυρέους, έμπορους, πλοιάρχους, δουλευτάδες.
Στα χίλια πεντακόσια και εβδομήντα ένα
ήρδεν κι η ώρα του νησιού της Κύπρου το μαντάτο
στον Μουχαμέτη τον Πασιά και του Ισλάμ το ξίφος
Βένετοι, Φράγκοι, χριστιανοί ρωμιοί να φαν το χώμαν.
Πλάθει κλαμώντας ο λαός της Κύπρου μας τραγούδι
Οθωμανού τον αρπαγμό, γεννίσαρου κοπάδι.
Οι Βενετοί τους πολεμούν στη Χώραν Αμμοχώστου
στα κάστρα και στο άπλωμα, στη θάλασσα, στες πόλεις.
Στα τείχη της Αμμόχωστος γενναίος Βραγαδίνος
τριακόσιες μέρες μάχεται με την ψυχή στο στόμα
διψά, πίνει το δρώμα του, μασά τα σωδικά του
κι ως έμεινεν χωρίς νερόν, χωρίς ψωμίν, μπαρουτί
άνοιξεν τα κεράκια του έλεος να ζητήσει.
Κι αρπάξαν τον κι εβγάλαν του το δέρμα πέρα ως πέρα
κι επετσόκωσαν το κορμί στους σκύλλους να το ρίξουν
το δέρμαν του με άχυρον χολήν να το γεμίσουν

την κεφαλήν παλλούκωσαν στην πόλην να γυρίσουν
να δουν γυναίκες και παιδιά στο κλάμα να ραγίσουν.
Κι αρπάσσουν κόρες και παιδιά στα πλοία τα φορτώνουν
Μαρία η Συγκλητική λεβεντονιά η ψυχή της
ολόλαμπρη η κορμοστασιά κι ατοάλι στη θωριά της
ανάβει φλόγα στην καρδιά φλόγα και στο μπαρούτι.
Η αποθήκη καίγεται, γαλέρα στον αέρα
κι οι κόρες λεύτερες πετούν σε γαλανόν αιθέρα.
Λίμνες το αίμα χύνουσι, σελίδες τα κορμιά τους
να τις διαβάζουν οι στερνοί να 'χουν εικονοστάσι
κερί ν'ανάβουν και κρασί στη μνήμη τους να πίνουν
και τους Ρωμούς στην εκκλησιά πάντα να μακαρίζουν.

ΙΣΤΟΡΙΚΟ ΤΡΙΤΟ

Τριακόσια χρόνια στο ζυγό τριακόσια χρόνια κλάμα
τριακόσια χρόνια στη σκλαβιά στα γόνατα σερνόνταν
Οθωμανοί κρατούσαν την δεμένην μέρα νύχτα
και στον γκρεμό την έσπρωχναν γυμνή κοκκαλιασμένη
αναμαλλιάρα κι άσχημη, στον νου της σαλεμένη.
Δεντρά, θάμνοι, πετούμενα λιγνά σκελετωμένα
ήλιο δεν έβλεπαν ποτέ, σκοτάδι και μαυρίλα.
Ρημάξασιν οι εκκλησιές, τα σήμαντρα σιγήσαν
τα γράμματα βουβάθηκαν, χρώματα σχήματα νεκρά
ήχοι λεβέντικοι χοροί κλίναν κεφάλι προς τη γη
περίμεναν τον τάφο τους ν' ανοίξει
και το κορμί να καταπιεί, το πνεύμα τους ν' αναπαυτεί.
Μόνη, δεμένη μ'άλυσους, ξωμάκρυνεν η Δύση
σκοτάδι η Ανατολή και ο Βορράς κι ο Νότος.
Σουλτάνος την επούλειε, σουλτάνος την γαλεύγει
αίμα και δάκρυ, κόκκαλα στεγνά κι αραχλιασμένα
ο χριστιανός ο πάφτωχος σκυμμένος ως το χώμα.
Και μια σηκώνεται και δυο να διώξει τα βαρίδια
γυπαετούς π' αρπάζουν τον, αφήνουν πεινασμένα
τα τέκνα της φαιμέλιας τους, αδικημένος κόπος
αγράμματος, απαίδευτος, μα η Εκκλησιά κρατά τον.

ΙΣΤΟΡΙΚΟ ΤΕΤΑΡΤΟ

Ο τράχηλος βαρέθηκε με το ζυγό να σκύβει
ώσπου μια φλόγα στην ψυχή, στο νου και στην καρδιά
με όρκο στο ευαγγέλιο να ρθει η ελευθερία.
Έρθαν στην Κύπρο Φιλικοί ανθρώπους να μύθουν
μέσα στα νέφη της σκλαβιάς να δουν φωτός αχτίδα.
Κυπριανός στον θρόνο του της Κύπρου ιεράρχης
άσπρα πολλά τους έταξε, φαΐ, κρασί, μπαρούτι.
Η Κύπρος ήταν μακριά 'πό το βυζί της μάνας

κοντά της ήταν η Τουρκιά, δηλιά εις το λαιμό τους.
 Ήξερε πως τον κυνηγούν, στο μάτι, να τον σφάξουν
 στην αγκαλιά το ποίμνιο ασφαλισμένο να 'ναι.

Οι φιλικοί

Γονατιστοί ορκίζονταν εις την αγιά Τριάδα
 να μην προδώσουν μυστικό στη μέγγενη κι αν μπαίνουν
 ορθόψυχα μονόβουλοι, τυφλά να υπακούσουν
 δίχα να ξέρουν ποια ήταν κρυμμένη «η Κεφαλή» τους.
 Άλλοι έκλαιγαν χαρούμενοι, γιατί ήρθε η αγία μέρα
 άλλοι ψυχοφτερούγιζαν στους οραματισμούς τους.
 Ήρθαν και στον Κυπριανό, πρώτο των επισκόπων
 να τον ορκίσουν και να πουν το άγιο μήνυμά τους
 κι εκείος εστάδη ακίνητος, πολύ συλλογισμένος.
 Θωρούσε αρπάγες της Τουρκιάς στο δύσμοιρο νησί του
 σφαγές, αθώα δύματα, τα σπίτια τους καμένα
 τους ειδικούς ανήμπορους, στη δίψα και στην πείνα.
 Ήξερε μαύρη μια ψυχή πως ήταν ο πασιάς τους
 άρπαγας, άτιμος, φονιάς, ένα αδηφάγο τέρας.
 κι είπεν τους ο Κυπριανός:

Φίλοι μου, φίλοι Φιλικοί,

Δεν ημπορώ εις τ'άρματα την Κύπρο να σηκώσω
 μα θέλω μ' όλο το κορμί, με την ψυχή στο στόμα
 μ' όλη αγαθή τη θέληση, του Πλάστη μου την έγνοια
 πολλά να σας συντρέξω, πολλά να βοηθήσω,
 κι εγώ να πολεμήσω.

Με το κρασί, με το φαΐ, με τα πολεμοφόδια
 όσα καθένας δύναται χρήματα να προσφέρει
 να χτίσουμεν ένα Σκολειό, της αλυσίδας λιώμα
 φεγγοβολούσα γέννα.

Κι όταν η γαλανόλευκη στη Ρούμελη και στο Μοριά
 κυμάτισε σταυρός κι ελευθερία,
 τράνταξε και τρόμαξε την Αυτοκρατορία
 εικοσιπέντε του Μαρτιού, δόξα του εικοσιένα

Ρωμοσύνη

του Κυριάκου Τριχινά

Χρόνια παλεύκουν να μας πετάξουν
 που μες στην γην μας ξένοι στρατοί
 γλώσσαν τζιαι έδιμα να αλλάξουν
 μα η Ρωμοσύνη καλά κρατεί...
 Ήρταν αλλόδρησκοι τζιαι μουλλάες
 ήρτασιν Φράγκοι Σαρατζιηνοί
 Πέρσες Ρωμαίοι τζιαι αραπάες